TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

2026-10-16 Nr. NV-2783

<table>
<tr><td rowspan="2">VYRIAUSYBĖS IŠVADA
Nr.: TAP-26-1141(2);
TAIS Nr. 26-10463(3)</td><td colspan="3">DĖL NEPILNAMEČIŲ APSAUGOS NUO NEIGIAMO VIEŠOSIOS INFORMACIJOS POVEIKIO ĮSTATYMO 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO 8-1 STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-1239 IR ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 79 IR 79-1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-1241</td></tr>
<tr><td>Rengėjas</td><td>Svarstyta</td><td>Siūloma</td></tr>
<tr><td>Pateikimo Seimui terminas
2026-05-25</td><td>Kultūros ministerija</td><td>Pasirenkama
☐TAP
☐LRV pasitarimas
☐LRV posėdis
☒Nesvarstyta
Data iš kalendoriaus</td><td>Pasirenkama
☒Svarstyti TAP
☒Svarstyti LRV posėdyje
☐Grąžinti tobulinti</td></tr>
</table>

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narės Daivos Ulbinaitės teikiamu projektu **siekiama sustiprinti nepilnamečių apsaugą skaitmeninėje erdvėje:** įtvirtinti „skaitmeninę pilnametystę“ ir nustatyti aiškias internetinių platformų paslaugų teikėjų pareigas; įtvirtinti, kad jaunesni nei 16 metų asmenys platformomis gali naudotis tik gavus tėvų ar atstovų pagal įstatymą sutikimą; įpareigoti paslaugų teikėjus taikyti patikimas, proporcingas ir duomenų apsaugą užtikrinančias amžiaus patvirtinimo priemones.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma iš esmės pritarti Įstatymų projektų siekiams (*apsaugoti nepilnamečius nuo pernelyg intensyvaus socialinių tinklų naudojimo, sumažinti priklausomybę nuo išmaniųjų telefonų, apriboti nepilnamečių prieigą prie pavojingo, žalingo fizinei ir psichinei sveikatai, gyvybei elgesio turinio, nustatyti atsakomybę už nepilnamečių apsaugos reikalavimų nesilaikymą, užtikrinti jų saugumą skaitmeninėje erdvėje*)***, tačiau pasiūlyti Seimui jų nesvarstyti, nes:***

1. **Siūlomas reguliavimas iš dalies perteklinis.** Skaitmeninių paslaugų aktas ir nacionaliniai teisės aktai jau nustato platformų pareigas užtikrinti aukštą nepilnamečių privatumo, saugos ir saugumo lygį, taip pat numato priežiūros institucijų kompetenciją bei sankcijas. Todėl projektu siūlomos nuostatos iš esmės nesukuria naujo reguliavimo. Be to, Europos Komisijos 2026 m. rugsėjo 17 d. pateiktu ES vaikų akto (EU Kids Act) pasiūlymu numatoma toliau plėtoti nepilnamečių apsaugos reguliavimą ES lygmeniu, todėl papildomų nacionalinių priemonių santykis su galiojančiu ir rengiamu ES reguliavimu nėra pakankamai aiškus.
2. Siūloma nustatyti **16 metų „skaitmeninės pilnametystės“ riba nėra pakankamai suderinta** su galiojančiu nacionaliniu ir ES reguliavimu. Lietuvoje vaikas nuo 14 metų tam tikrais atvejais jau gali pats duoti sutikimą dėl duomenų tvarkymo, tad siūloma 16 metų riba nėra suderinta nei su galiojančiu duomenų apsaugos reguliavimu, nei su Nepilnamečių apsaugos įstatyme naudojama amžiaus klasifikacija (7, 14 ir 18 metų ribomis). Be to, ES vaikų akto pasiūlyme savarankiškas naudojimasis socialinių tinklų paslaugomis būtų siejamas su 15 metų amžiumi. Todėl nacionalinio reguliavimo nustatymas šiuo metu galėtų lemti reguliavimo fragmentaciją ir neatitiktų teisėkūros tikslingumo principo
3. **Amžiaus patvirtinimo mechanizmas nėra pakankamai techniškai pagrįstas ir kelia duomenų apsaugos rizikų.** Siekiant nustatyti, ar naudotojui yra 16 metų, praktiškai tektų tikrinti visų naudotojų amžių. Reguliavimas turėtų aiškiai užtikrinti, kad būtų patvirtinamas tik amžiaus ribos pasiekimas, neatskleidžiant tapatybės ar kitų perteklinių duomenų, o surinkti duomenys nebūtų naudojami reklamai, profiliavimui ar kitiems tikslams. Taip pat **tikslinga atsižvelgti į ES mastu jau kuriamus bendrus amžiaus patvirtinimo sprendimus.**
4. **Vien amžiaus ribos nustatymas neišsprendžia platesnių nepilnamečių saugumo problemų.** Reikia vertinti ir žalingą turinį, patyčias, pavojingus kontaktus, perteklinį duomenų tvarkymą, platformų dizainą, turinio moderavimą bei kitas rizikas. Kadangi šios sritys jau reguliuojamos ir toliau plėtojamos ES teisėje, papildomas nacionalinis reguliavimas galėtų sukurti dubliuojantį ar fragmentuotą teisinį reguliavimą ir būti nesuderinamas su ES teise.
5. **ANK projekto svarstymas traktuotinas kaip netikslingas.** Atsakomybė už nepilnamečių apsaugos reikalavimų pažeidimus jau numatyta Skaitmeninių paslaugų akte, Informacinės visuomenės paslaugų įstatyme ir ANK 478 straipsnyje, todėl naujos sankcijos laikomos netikslingomis. Be to, pasaulinių platformų veiklos nacionalinis reguliavimas ir sankcionavimas praktikoje būtų sunkiai įgyvendinami, todėl ANK projekto tikslai nebūtų pasiekti.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS ☐Taip ☒Ne

ADMINISTRACINĖ NAŠTA (PRISITAIKYMO IŠLAIDOS) ☐Taip ☒Ne	**GYVENTOJAMS**	☐Taip ☒Ne
	ŪKIO SUBJEKTAMS	☐Taip ☒Ne
	VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS	☐Taip ☒Ne

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS IR PROJEKTO DERINIMAS
☒TM ☒FM ☐AM ☒EIM ☐EM ☐KAM ☐KM ☒SADM ☒SAM ☐SM ☐ŠMSM ☐URM ☒VRM ☐ŽŪM ☒LSA ☒Verslo asociacijos ☐Profesinės asociacijos ☐Nevyriausybinės organizacijos ☒Kita
Patikslinta ir, rengėjų teigimu, suderinta darbine tvarka su institucijomis teikusiomis pastabas *(taip pat ir pagal Ryšių reguliavimo tarnybos, Policijos departamento, asociacijos „Infobalt“ pateiktas pastabas ir pasiūlymus).*

PASIŪLYMAI IR KITI SVARBŪS ASPEKTAI
Projektas patikslintas, įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės, Teisės grupės 2026 m. rugsėjo 16 d. (išvada Nr. NV-2457) bei Teisingumo ministerijos pastabas (atsižvelgiant į 2026 m. rugsėjo 17 d. Europos Komisijos pateiktą ES vaikų akto (EU Kids Act) pasiūlymą, detalizuoti ir papildyti argumentai).

PAŽYMĄ PARENGĖ	Eglė Neciunskienė
	Socialinės politikos grupės vadovė